

De barones

Van Anne Glenconner verscheen eveneens
bij Ambo|Anthos *uitgevers*

De hofdame

Meld je aan voor onze nieuwsbrief om op de hoogte te blijven van
de nieuwste boeken van Ambo|Anthos *uitgevers* via
www.amboanthos.nl/nieuwsbrief.

Anne Glenconner

De barones

Onthullende, niet eerder vertelde
verhalen over de Britse adel

Vertaald door
Iris Bol & Marcel Rouwé

Ambo|Anthos
Amsterdam



ISBN 978 90 263 6392 4

© 2022 East End Farm Associates Ltd

© 2023 Nederlandse vertaling Ambo|Anthos *uitgevers*,

Amsterdam en Iris Bol & Marcel Rouwé

Oorspronkelijke titel *Whatever Next? Lessons from an Unexpected Life*

Oorspronkelijke uitgever Hodder & Stoughton

Omslagontwerp Studio Jan de Boer

Omslagillustratie © Eric Coop / Camerapress

Foto auteur © Hal Shinnie

Verspreiding voor België:

Veen Bosch & Keuning uitgevers nv, Antwerpen

Voor al mijn geweldige vrienden

Inhoud

Introductie 9

- 1 Schrijfster 15
- 2 Dochter 35
- 3 Echtgenote 73
- 4 Gastvrouw 125
- 5 Moeder 167
- 6 Hofdame 209
- 7 Avonturierster 241
- 8 Vriendin 261

En ten slotte... 281

Dankwoord 287

Fotoverantwoording 289

Hulporganisaties 291

Introductie

Net toen ik dacht dat de grote avonturen des levens voor mij voorbij waren, viel me met het schrijven van mijn autobiografie *De hofdame* als tachtigplusser het onverwachte genoeg te beurt om auteur te worden. Sindsdien ben ik vele malen in het openbaar verschenen om mijn verhaal te vertellen en vragen te beantwoorden, wat elke keer weer heel leuk was. De mensen zijn altijd gefascineerd geweest door mijn verhalen over prinses Margaret en mijn echtgenoot Colin Tennant, lord Glenconner, maar tot mijn verbazing bleken ze ook heel nieuwsgierig naar mij en mijn achtergrond. Ze wilden meer weten over mij als persoon, zoals het tegenwoordig wordt genoemd, en over de dingen die me hebben geholpen de nare gebeurtenissen in mijn leven te boven te komen. Velen hebben gezegd dat ze zich geïnspireerd voelden door mijn enthousiaste levenshouding, gevoel voor humor en de energie waarmee ik het leven nog steeds te lijf ga. Ik vind het vooral heel leuk dat ik niet alleen een officieuze lieve lita, maar ook een idool van de lhbtq+-gemeenschap ben geworden.

Die vleiende reacties hebben me stof tot nadenken gegeven en me ertoe aangezet om nog eens terug te kijken op de gebeurtenissen die mij hebben gevormd, wat me in mijn jeugd is geleerd over het leven en alles wat het leven mij op zijn beurt heeft geleerd. Dit boek is het resultaat. Het schrijven ervan heeft me de kans geboden om na te denken over de wereld waarin ik ben opgegroeid en hoe ik ben geworden wie ik nu ben. Het heeft me ook de kans geboden om openlijk een aantal dingen te vertellen die ik tot nu toe voor mezelf heb gehouden.

Zoals de lezers van mijn autobiografie al weten, ben ik in juli 1932 geboren als een telg van de familie Coke van Holkham Hall, een prachtig landgoed in Norfolk. Toentertijd was mijn overgrootvader de graaf van Leicester, een titel die mijn vader in 1949 erfde. Ook al was ik zijn oudste kind, als meisje zou die titel niet op mij overgaan. In juni 1950 had ik mijn debuutantenbal op Holkham en in 1953, tijdens de kroning van de inmiddels overleden koningin Elizabeth II, was ik een van de hofdames. Het was een van de spannendste dagen van mijn leven.

In 1956 trouwde ik met Colin Tennant, de latere lord Glenconner. In 1958 kocht hij het Caribische eiland Mustique en toverde dat van een zieltoegende katoenplantage zonder elektriciteit of stromend water om tot een luxueus toevluchtsoord, dat bekendstond om zijn privacy, zijn beroemde bezoekers en zijn feesten. In 1971 werd ik hofdame van mijn lieve vriendin, prinses Margaret, een positie die ik dertig jaar heb bekleed, tot de dood van de prinses.

Mijn huwelijk met Colin was stormachtig, maar we hebben samen vijf geweldige kinderen gekregen. Mijn oudste zoon, Charlie, overleed in 1996 aan hepatitis C, een gevolg van zijn gevecht tegen een heroïneverslaving. Tegenwoordig is zijn zoon, Cody, lord Glenconner. Mijn tweede zoon, Henry, kreeg aids in 1986 en overleed in 1990. Tijdens diezelfde afschuwelijke periode kreeg ons derde kind, Christopher, een verschrikkelijk motorongeluk waarna hij vier maanden in coma lag. Na een jarenlange worsteling leidt hij nu een heel gelukkig leven. Uit zijn eerste huwelijk heeft hij twee dochters en tegenwoordig is hij getrouwd met Johanna, die een grote steun is voor ons allebei.

Colin en ik hadden het geluk om ook nog twee meisjes – een tweeling – te krijgen. Amy en May zijn deelgenoot geweest van alle tragedies en triomfen binnen onze familie, maar zijn desondanks heel goed terechtgekomen. May en haar echtgenoot runnen hun eigen zaak en hebben twee kinderen. Amy is kunstschilder en schilderijenrestaurator. Colin en ik zijn tot aan zijn dood getrouwd gebleven, maar toen Colin in 2010 op Saint Lucia overleed, liet hij zijn hele bezit na aan Kent Adonai, die vele jaren voor hem had gezorgd. Na een lange juridische strijd zijn Cody en Kent tot een overeenkomst gekomen en is een deel van Colins eigendom teruggegeven aan zijn familie.

Dat zijn de kale feiten van mijn leven. Hoewel ik het gevoel heb dat ik voornamelijk een ondersteunende rol heb vervuld in de drama's die zich om me heen ontvouwd, heeft mijn leven zich tot op zekere hoogte altijd in de openbaarheid afgespeeld. Toen wij jong waren, had de adel wel wat weg van

de beroemdheden van tegenwoordig. Ons doen en laten werd beschreven in de kranten, en tijdens het debutantenseizoen kwamen er tijdschriftfotografen naar ons huis om foto's te maken. Dat ik hofdame was tijdens de kroning van koningin Elizabeth trok vanzelfsprekend ook veel aandacht, om nog maar te zwijgen van de glamour van Mustique, met zijn reputatie van privétoevluchtsoord voor rijke en beroemde mensen, iets wat ook enorm tot de verbeelding sprak. Ik heb mijn maatschappelijke positie gebruikt om de liefdadigheidsorganisaties en goede doelen te bevorderen die mij na aan het hart lagen, en om prinses Margaret te steunen tijdens haar openbare optredens en in haar privéleven. Heel af en toe heb ik haar publieke taken waargenomen wanneer zij niet beschikbaar was, zoals bij de ontmoeting met Imelda Marcos tijdens een bezoek aan de Filipijnen, toen de prinses was verhinderd door een longontsteking.

Toen mijn kinderen overleden is er veel onzin uitgekraamd over 'de vloek van de Tennants', en onze tragedies werden extra pijnlijk omdat ze breed werden uitgemeten in de pers. Hoewel Colin ongenode journalisten van het eiland weerde, zocht hij wel de publiciteit op tijdens het opbouwen van Mustique. Er is een film over hem gemaakt en een biografie over hem verschenen.

Na het overlijden van prinses Margaret in 2002 en dat van Colin acht jaar later, ging ik ervan uit dat ik een tamelijk rustig privéleven zou krijgen en daar tevreden mee zou zijn. Ik dacht dat ik nog wat reizen zou gaan maken en zou genieten van het gezelschap van mijn familie en vrienden.

Het liep echter anders. Ik werd gevraagd om mijn autobio-

grafie te schrijven en de publicatie van *De hofdame* heeft mijn negende decennium even fascinerend en gevarieerd gemaakt als alle voorgaande. In veel opzichten heeft het dit decennium tot het mooiste gemaakt. Ik stond versteld toen ik erachter kwam dat ik een nieuwe rol moest spelen als schrijfster en dat ik op mijn eigen manier een publiek figuur was geworden, en dat in een wereld die heel erg verschilt van de wereld waarin ik ben grootgebracht.

Na het succes van *De hofdame* heb ik nog twee andere boeken geschreven, *Murder on Mustique*, geïnspireerd op mijn leven op het eiland, en *A Haunting at Holkham*, waarbij ik vooral uit mijn kindertijd heb geput. Na in mijn jonge jaren handelsreiziger te zijn geweest, waarbij ik bestellingen in de wacht probeerde te slepen voor mijn moeders succesvolle pottenbakkerij op Holkham, ben ik nu opnieuw handelsreiziger geworden, maar ditmaal voor mijn boeken. Ik heb een toespraak gegeven voor de Oxford Union, ik heb mijn verhalen verteld op toneel, televisie en radio, en ik heb zelfs een beker uitgereikt op Ascot. Het is allemaal een grote verrassing voor me geweest en ik ben dolblij met dit nieuwe avontuur.

De wapenspreuk van de familie Coke luidt *Prudens qui patiens* – hij die geduldig is, is voorzichtig – en op het familiewapen zelf staat een struisvogel die net het hoefijzer dat hij in zijn snavel heeft door wil slikken. Met die wapenspreuk in gedachten heb ik mijn hele leven mijn best gedaan om alle narigheid te aanvaarden die op mijn pad kwam en me overall doorheen te slaan. Daarbij zijn sommige lessen die me vanwege mijn komaf zijn ingeprent goed van pas gekomen, maar andere weer minder, en uiteindelijk heb ik een heleboel zelf

moeten ontdekken. Dat is nauwelijks verwonderlijk, aangezien de maatschappij en de wereld in het algemeen gedurende mijn leven haast onvoorstelbaar zijn veranderd. Ik heb uiteraard veel fouten gemaakt en ook geleerd om nog eens na te denken over een aantal opvattingen en gewoonten die ik in mijn jeugd vanzelfsprekend vond.

In de loop van mijn leven heb ik geleerd van alle rollen die ik zowel publiekelijk als privé heb vervuld. Jarenlang werden die rollen gedefinieerd door mijn relaties met andere mensen. Ik was de dochter van een graaf, Colins echtgenote en de moeder van onze kinderen. Ook als hofdame van prinses Margaret had ik een ondersteunende rol. Maar mijn lievelingsrol is toch de rol die ik nu voor mezelf heb geschapen door uit de schaduw te treden en schrijfster te worden. Dat heeft me geleerd dat het nooit te laat is voor een nieuw hoofdstuk: het hoofdstuk dat je voor jezelf schrijft.

Dus mocht ik in de loop der jaren iets waardevols hebben geleerd, dan zult u dat op deze bladzijden terugvinden. Ik hoop van harte dat u er plezier aan zult beleven.

1

Schrijfster



Soms vraag ik me af of ik carrière had kunnen maken als actrice – als kind vond ik het altijd heerlijk om toneelstukjes op te voeren en me te verkleeden. Mijn echtgenoot Colin en prinses Margaret konden allebei fantastisch toneelspelen, en ik denk dat Colin in een ander leven een uitmuntend theaterproducent zou zijn geweest, maar wanneer zij toneelstukken opvoerden in ons huis in Schotland tijdens onze zomervakanties had ik het altijd te druk om daar mijn opwachting in te maken. Als echtgenote en als hofdame bestond mijn rol erin hen te steunen bij al hun optredens – zowel publiekelijk als privé – en die rol heb ik gewillig gespeeld. Daarna, bijna twintig jaar na de dood van prinses Margaret en tien jaar na die van Colin, kreeg ik onverwacht de kans om zelf de bühne op te galopperen.

Dit nieuwe hoofdstuk van mijn leven begon tijdens een lunch met vrienden in Norfolk. Het was een prachtige dag en terwijl we buiten in de zon zaten te eten, vertelde ik een paar van mijn anekdotes. Aangezien er net een biografie van

prinses Margaret was verschenen die voor mijn gevoel een heel oneerlijk beeld van haar schetste, deed ik dat iets vinniger dan anders. Een van mijn medegasten was uitgever Tom Perrin, en nadat hij een tijdje naar me had geluisterd, vroeg hij me of ik ooit had overwogen een boek te schrijven. Ik ben altijd een verwoed lezer geweest, maar zelf een boek schrijven leek me heel onwaarschijnlijk. Bovendien vroeg ik me af of iemand er belangstelling voor zou hebben. Tom bleef echter aandringen en uiteindelijk stelde hij me voor aan zijn collega Rowena Webb en het team van Hodder & Stoughton. Voor ik het wist, werd ik hun nogal indrukwekkende kantoor met uitzicht op de Theems binnengeleid en deelde ik mijn verhalen met hen.

Strikt genomen was dit niet mijn eerste uitstapje in de uitgeverwereld. In 1983 hebben mijn vriendin Susanna (Zanna) Johnston en ik een verzameling recepten en herinneringen aan eten in de buitenlucht uitgebracht onder de titel *The Picnic Papers*. Omdat we allebei grote picknickliefhebbers waren, leek het boek ons een leuke manier om geld in te zamelen voor een liefdadigheidsinstelling ten behoeve van kinderen die aan cerebrale parese lijden, waarvan ik destijds de voorzitter was.

Ik heb onlangs nog door een exemplaar gebladerd en vind dat het vrij goed overeind is gebleven. We hadden vrienden en familie gevraagd iets voor ons te schrijven over picknicks, het liefst mét recepten, zodat we uiteindelijk een hele verzameling anekdotes en herinneringen hadden. Mijn moeder, mijn tante en mijn zus vertelden over traditionele Engelse picknicks, en mijn moeder beschreef ook nog 'het fluweel':

de dikke huidlaag die de herten in Holkham Park van hun gewei schuurden en die vervolgens werd verzameld, gebakken en dan als delicatessen op toast werd geserveerd. Er zaten ook leuke bijdragen bij van Diana Cooper, Harold Acton en John Julius Norwich, maar de mooiste was die van prinses Margaret. Zij schreef dat haar ideale picknick bestond uit een koude, lichte maaltijd die wordt verorberd aan een tafel gedekt met porseleinen servies en bestek, en bij voorkeur binnen, om er zeker van te zijn dat je mooi weer hebt. Ze stelde ook voor om je butler mee te nemen om ervoor te zorgen dat alles soepel zou verlopen. Het was allemaal heel ironisch bedoeld, maar ik weet vrijwel zeker dat de meeste mensen niet doorhadden dat ze een grapje maakte. Volgens mij heeft dat boek behoorlijk goed verkocht, maar het heeft zeker geen verkooprecords verbroken.

Ik heb destijds heel erg genoten van het hele proces, vooral van het nemen van een aantal van de foto's, maar ik ging ervan uit dat *The Picnic Papers* zowel het begin als het einde van mijn carrière als schrijfster zou zijn. Tot mijn bespreking met het team van Hodder...

Als je eenmaal hebt besloten om iets te doen, vind ik dat je daar zonder dralen aan moet beginnen, en op die manier heb ik ook het schrijven van een boek benaderd. Hoewel mijn tijdgenotes en ik waren opgevoed om bescheiden en ingetogen jongedames te worden, had mijn huwelijk met Colin me gehard, en galmden de woorden van mijn moeder – 'Je moet wel voor jezelf opkomen, Anne' – nog na in mijn oren. Toen ik aan die bespreking begon, had ik een duidelijk idee voor

ogen van wat ik wilde en ik vertelde hun dat het mijn streven was om vijfhonderdduizend exemplaren van het boek te verkopen én dat ik een keer te gast wilde zijn in de televisieshow van Graham Norton.

Ik kon aan hen zien hoe verbaasd ze waren. Rowena en mijn nieuwe publiciteitsagent, Eleni Lawrence, vertelden me heel beleefd dat zij al bijzonder tevreden zouden zijn met twintigduizend verkochte exemplaren, en dat ze zeker hun best zouden doen om een optreden in Graham Nortons radioshow voor me te regelen, maar dat het onwaarschijnlijk was dat een schrijfster zoals ik op de bank zou mogen plaatsnemen naast alle filmsterren en beroemde musici die hij doorgaans in zijn televisieprogramma te gast heeft.

Ondanks hun twijfels beseften ze dat ik een leven vol contrasten had geleid en dat ik een paar interessante verhalen kon vertellen, van mijn rol bij de kroning en als hofdame tot mijn leven met Colin en de glamour van Mustique, en van mijn lange vriendschap met prinses Margaret tot het tragische verlies van de jongens. Wel was me volkomen duidelijk dat ze weliswaar dachten dat het boek heel interessant zou kunnen zijn, maar dat ze mijn ideeën over verkoopcijfers en publiciteit volslagen onrealistisch vonden.

Ze waren echter bijzonder blij toen ze het bij het verkeerde eind bleken te hebben gehad. Van *De hofdame* zijn zelfs meer dan vijfhonderdduizend exemplaren verkocht, het is zowel in het Verenigd Koninkrijk als in de Verenigde Staten een bestseller geworden en ik ben inderdaad een keer te gast geweest in de televisieshow van Graham Norton. Maar hoe meer ik over de uitgeverwereld te weten kom, hoe meer ik